

Ebelik Öğrencilerinin Doğumda Lamaze Felsefesi Hakkında Bilgi ve Görüşleri

Özden Tandoğan¹, Gözde Küğcümen², İlkay Güngör Satılmış³

Knowledge and Opinions of Midwifery Students on Lamaze Philosophy at Birth

1. Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü
2. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü
3. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Anabilim Dalı

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, ebelik öğrencilerinin doğal doğum ve doğumda Lamaze felsefesine ilişkin bilgi ve düşüncelerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışmanın örneklemini Temmuz-Ağustos 2018 tarihleri arasında İstanbul'da iki özel üniversitenin ebelik bölümünde 3. ve 4. sınıflarda okuyan toplam 198 öğrenci arasından olasılıksız yöntemle seçilen 103 gönüllü öğrenci oluşturmuştur. Veriler, literatür doğrultusunda hazırlanan ve öğrencilerin sosyodemografik özellikleri, doğal doğum, Lamaze felsefesi hakkında bilgileri ve kadınların doğuma hazırlık eğitimlerine katılmama nedenleri hakkında görüşlerini sorgulayan bir anket formu ile yüz yüze görüşme ve online anket yoluyla toplanmıştır. Veriler frekans, ortalama ve yüzdelik dağılım kullanılarak değerlendirilmiştir. Kurum ve etik kurul onayları alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,90 ± 1,3 olup, 4. sınıf (%74,8) ve 3. sınıf (%25,2) ebelik öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcılar (%76,7) orta gelir düzeyinde ve bekar öğrencilerden (%92,2) oluşmuştur. Genellikle felsefeyi duyduğunu (%75,7), ülkemizde kısmen uygulandığını (%56,3), lamaze felsefesiyle doğum korkusunun azaldığını (%79,6) ve vajinal doğumun kolaylaştığını söylemişlerdir. Öğrenciler, çalışan çiftlerin eğitimlere katılmasının zor (%74,8), düzenli zaman ayrılmaması (%75,8), ulaşım sorunu (%49,5) ve olumsuz hava şartlarının katılımları etkilediğini belirtmişlerdir. Doğumlarda ebelerin aktif rol almamaları (%84,5) personel (%72,8) ve malzeme kısıtlılığı (%61,2) çalışanlar arasında da Lamaze felsefesinin doğumda lüks olarak görülmesi (%67,8) gibi nedenlerle sağlık personelinin Lamaze felsefesini uygulamadığını, eğitim ve sertifikasını sadece sağlık personelinin (87,4) alması gerektiğini söylemişlerdir. Ders içeriklerinde Lamaze felsefesi eğitiminin olmadığını (%75,7) ve hepsinin bu eğitimi almak istedikleri görülmüştür (%100).

Sonuç: Çalışmaya katılan ebelik öğrencilerinin çoğunluğunun doğal doğumla ilgili görüşlerinin olumlu olduğunu, Lamaze felsefesini duymuş olduklarını ancak çoğunun Lamaze felsefesini uygulama ve katılım çerçevesinde çeşitli engellere inandıkları belirlenmiştir. Ebelik müfredatına Lamaze felsefesine dayalı doğal doğum ders içeriklerine eklenebilir.

Anahtar Kelimeler: Doğal Doğum, Ebelik, Lamaze.

ABSTRACT

Objective: The aims' study was to determine the knowledge, thoughts of midwifery students about Lamaze philosophy in natural birth.

Method: The descriptive and cross-sectional study consisted of 103 volunteer students selected from 198 students in 3rd and 4th grades in the midwifery section of a private university between July and August 2018. The data were collected through face-to-face interviews /online questionnaires which were prepared in accordance with the literature and questioned the students' opinions about sociodemographic characteristics, natural birth, knowledge of Lamaze philosophy and reasons why women did not participate in childbirth preparation trainings. Data were evaluated using frequency, mean and percentage distribution. Institution and ethics committee approvals were obtained.

Results: The mean age of the students was 21,90 ± 1,3, and the fourth grade (74,8%), third grade (25,2%) were midwifery students. Participants (76,7%) were middle income students (92,2%). Generally, they heard that philosophy (75,7%) and were partially applied in our country (56,3%). The students stated that the participation of the working couples in the trainings was difficult (74,8%), the absence of regular time (75,8%), the transportation problem (49,5%) and the adverse weather conditions affected the participation. The fact that midwives did not take an active role at birth (84,5%) and the personnel (72,8%) and material limitation (61,2%) did not apply the Lamaze philosophy to the health personnel because of the fact that Lamaze philosophy was seen as a luxury in birth (67,8%). They said that training and certification of health personnel (87,4%) should take, did not have a Lamaze philosophy (100%).

Conclusion: It was determined that the majority of midwifery students participating in the study were positive about natural birth, had heard of Lamaze Philosophy, most of them believed in various obstacles within the framework of the application and participation of Lamaze philosophy.

Key Words: Lamaze, Midwifery, Natural Birth

Sorumlu Yazar: Özden Tandoğan

Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü ORCID:0000 0001 7439 5816 e-posta: ozdentandogan@halic.edu.tr

Gözde Küğcümen 0000 0001 7052 3817, e-posta: gkugcumen@medipol.edu.tr

İlkay Güngör Satılmış 000 0002 9446 6148 e-posta: ilkay1979@yahoo.com, Bu çalışma 18-21 Ekim 2018 tarihinde 1 Uluslararası 3. Ulusal Doğum Hazırlık Eğitimi ve Eğitliliği Kongresinde sözel bildiri olarak yayınlanmıştır.

EXTENDED ABSTRACT

The best preparation and support of the expectant mother for the birth is important in terms of self-care of the woman. Many expectant mothers do not have much information about how the labor will take place during pregnancy, how to deal with labor pains, what awaits them at birth and with becoming a mother. In our country, the rate of cesarean section has been increasing gradually over the years, as it is much higher than the rate determined by the World Health Organization for cesarean section. Natural birth is a physiological process in which a woman can play an active role in labor. It is possible to cope with birth pain and to make the right decisions regarding birth with childbirth preparation classes. With the training of health professionals, expectant mothers can prepare for natural birth and this responsibility falls on the midwives / nurses. Midwives who are raised with the Lamaze Philosophy approach, which defends that birth is normal, natural and healthy, ensure that expectant mothers make informed decisions during birth, while also ensuring that women have a positive birth experience. At the same time, the internalization of this training of midwives during their student years increases the quality of their lives that they touch during their practices. Lamaze philosophy, which is thought to play an important role in the education of midwives and their future professions, is thought to be a guide in midwifery education.

The study was designed in a descriptive and cross-sectional type to determine the knowledge and thoughts of midwifery students on Lamaze philosophy in natural birth and birth. The sample consisted of 103 students who voluntarily accepted to participate in the study from two private schools in Istanbul. A questionnaire form questioning the students' socio-demographic characteristics, their knowledge of natural birth, Lamaze philosophy, and the reasons for women's not participating in childbirth preparation training was used in the data collection. In the analysis, frequency, mean and percentage distribution were evaluated using SPSS for Windows 16.0 program.

The average age of the students participating in the study was 21.95 ± 1.1 , and it consisted of 4th grade and 3rd grade midwifery students. It was observed that the participants were middle-income students and most of them were single students. When the midwifery students were questioned about their knowledge of natural birth, they believed that the majority of them believed that it is a birth that occurs without intervention in our country, that it is partially applied in our country, furthermore, the students stated that the reasons why women do not participate in the birth with Lamaze Philosophy, women's belief in the necessity of Lamaze

philosophy, not being able to allocate the necessary time to trainings and transportation problems affect attending education classes. On the other hand, it was determined that the students stated that among other reasons, working couples' difficulty in attending childbirth preparation classes, insufficient financial situation, and the environment's opinions on childbirth preparation classes negatively affected their participation in training. It was found that the health personnel did not apply the Lamaze philosophy because of the reasons such as midwives not taking an active role in births, staff and material limitations, the Lamaze philosophy seen as a luxury at birth among the employees, and the physical inadequacy of the hospital. The students stated that only healthcare personnel should receive Lamaze philosophy training and practice certificate. They said that education is appropriate to be given at the undergraduate level. Strengthening the self-efficacy of women, gaining autonomy, preparing and supporting the birth in the best way, and making the right decisions during the birth are provided with the training on birth. The biggest responsibility in this regard is the responsibility of midwives who should be with pregnant women at every moment of birth. While this gap is completed for the birth preparation classes that have gained importance in the world in recent years, the training of the birth preparation classes is carried out with midwives / nurses. While midwives prepare individuals for parenthood in the birth preparation classes, they help expectant mothers to have a positive birth experience. Midwives can guide the birth process positively by providing information, reducing the fear of birth and making the woman feel positive.

As a result, it was determined that midwifery students positively affected the natural birth, birth perception and the birth process, and their knowledge about Lamaze Philosophy enabled expectant mothers to have positive birth experiences in their future career. At the same time, it was concluded that it is only possible to cope with the fear of pain at birth with the right education, and in this context, it is important to spread the natural birth and planned Lamaze Philosophy trainings to the curriculum programs of midwifery students throughout the entire educational process.

1. Giriş

Anne adayının doğuma en iyi şekilde hazırlanması ve desteklenmesi, kadının öz bakımı açısından önemlidir. Birçok anne adayını gebelikte doğum eyleminin nasıl gerçekleşeceğini, doğum ağrılarıyla nasıl baş edilebileceğini, doğum ve sonrasında kendisini nelerin beklediği konusunda çok fazla bilgiye sahip değildir. Doğuma hazırlık sınıfları bireyleri hem ebeveynliğe hazırlamakta hem de anne adaylarının beden farkındalığını sağlayarak doğumu daha güzel bir deneyim olarak yaşamalarına yardımcı olmaktadır. (1)

Türkiye Sağlık İstatistikleri 2017 verilerine göre, tüm doğumların %53,1'inin sezaryen ile yapıldığı belirlenmiştir (2). Bu sonuç Dünya Sağlık Örgütü'nün sezaryen için belirlediği oranın çok üstünde olduğu gibi sezaryen oranları yıllar içerisinde giderek yükselmektedir. Etkin olarak verilen doğum öncesi bakım hizmeti sezaryen oranlarını önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Doğal doğum anne adayının bağımsız hareket edebildiği, kendi doğum eyleminde aktif rol oynayabildiği fizyolojik bir süreçtir. Bu uygulamaların gerçekleşebilmesi, kadınların doğum ağrılarıyla baş edebilmesi ve doğuma ilişkin doğru kararlar alabilmesi doğuma hazırlık sınıflarıyla mümkündür. Ancak sağlık profesyonellerinin yaptığı eğitimlerle anne adayını doğal doğuma hazırlanabilmekte bu sorumluluk ebe/hemşirelere düşmektedir. (3) Olgaç ve Karaçam'ın (5) çalışmasında ebe/hemşireler doğal doğumun uygulanamamasının nedenlerinden birinin de anne adaylarının eğitimlerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. (4) Optimal ebelik bakımının sunulmakta olduğu gelişmiş ülkelerdeki nitelikli ve kaliteli eğitimin sezaryen oranlarını etkilemesi dikkat çekicidir. Nerum ve ark. (6) yaptığı çalışmada kadınların %31'nin doğum ağrısından korktukları için sezaryeni tercih ettikleri, ülkemizde Gözükara ve Eroğlu (7) çalışmasında anne adaylarının sezaryen doğumu tercih etmedeki nedenlerinden en fazla doğum ağrısı korkusu (%71,1) olduğu, Barut ve Uçar'ın (8) çalışmasında ise anne adaylarının öz yeterliliği arttıkça doğum korkusunun azaldığı saptanmıştır. Doğum ağrısı korkusu, doğum hakkında yeterli bilgilendirmenin yapılmaması, doğumda desteğin yetersiz olması gibi nedenlerle kadınlar normal doğumdan uzaklaşmaktadırlar (9). Knape ve arkadaşlarının (10) Almanya'da 763 gebeyle yaptığı çalışmada, doğumda ebeler tarafından desteklenmeyen anne adaylarının sezaryen olma oranları önemli bir derecede yüksek olduğu görülmüştür. Doğumun her evresinde gebenin yanında olması gereken ebelerin doğum öncesi ve doğumda desteğinin sezaryen oranların düşürülebilmesinde ne kadar etkili olduğunu bir kez daha ortaya çıkarmaktadır (11).

ABD'de doğuma hazırlık eğitimleri yaygın olarak kullanılmakta en bilineni, 1990 yılında kurulan American Society for Psychoprophylaxis Obstetrics (APSO/Lamaze ve International Childbirth Education Association 'dur. 1970 yılından sonra ABD'de Lamaze ismi APSO/Lamaze'den daha popüler olmuş ve organizasyonun ismi Lamaze International olarak değiştirilmiştir. Lamaze International Lamaze felsefesini benimseyen bir kuruluştur(1,12). 1950 yılından itibaren Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nde en fazla popüler olan Lamaze felsefesi, Fransız Kadın doğum uzmanı Fernand Lamaze tarafından uygulanmaya başlamıştır. Bu model Ivan Pavlov'un 'Şartlı Öğrenme Kuramı' nı esas alır. Bu kuram ile doğru eğitilmiş anne adayları doğum ağrısı sırasında amaca yönelik doğru davranışlar sergilemekte korku ve kendini sıkmak yerine, gevşeme ve doğru nefes almaya cevap vermektedir. Lamaze Felsefesi anne ve baba adaylarını kâr amacı gütmeyen eğitmeyi amaçlar (13,14). Bu eğitimle kadınların kendi bedenini yönetmesiyle normal doğum teşvik edilmektedir (15). Uluslararası Lamaze organizasyonu kanıta dayalı bilgilerden oluşan sadece doğuma hazırlık sınıflarıyla değil ayrıca gebeliğe ve ebeveynliğe hazırlık sınıflarıyla bire bir/online olarak uluslararası erişim imkanları sağlamaktadır (14).

Lamaze felsefesiyle doğuma hazırlık sınıflarına katılan anne adaylarının doğuma uyum süreçlerinin daha iyi ve doğum algılarının daha olumlu olduğu bulunmuştur (16). Çin'de 2010'da yapılan (17) Lamaze felsefesinin primiparlarda doğum ve doğum sonrası uyumlarının incelendiği çalışmada, primiparlarda doğuma aktif olarak katıldığı, doğum süresinin daha kısa olduğu, doğum sonu kanamaların daha az ve sezaryen oranlarının ise daha düşük olduğu saptanmıştır. Hollanda ve ABD gibi sezaryen oranlarının düşük olduğu ülkelerde, Lamaze felsefesinin benimsendiği doğuma hazırlık sınıflarıyla kadınların güvenli ve sağlıklı doğum yapmaları sağlanmaktadır. Doğumun normal, doğal ve sağlıklı olduğunu savunan Lamaze felsefesi yaklaşımıyla yetişen ebeler, anne adaylarının doğumda bilinçli karar almalarını sağlarken kadınların olumlu doğum deneyimi yaşamasını da gerçekleştirmektedirler. Aynı zamanda ebelerin bu eğitimi öğrencilik yıllarında içselleştirilmesi uygulamaları sırasında dokunmuş oldukları hayatlarında kalitesini artırmaktadır. Ebelerin eğitimi ve ileriki mesleklerinde önemli rol oynayacağını düşünülen Lamaze felsefesinin ebelik eğitiminde rehber konumunda olduğu düşünülmektedir. Ebelik öğrencileriyle gebe eğitim modelleri üzerine yapılan çalışmalar sınırlıdır. Ebelik öğrencilerinin doğal doğum, doğumda Lamaze felsefesi, Lamaze felsefesinin uygulamasındaki engeller hakkında bilgi düzeylerini ölçmek için planlanmış şu sorulara yanıt aranmıştır.

- 1.Ebelik Öğrencilerinin doğumda Lamaze felsefesi hakkında bilgi düzeyi nedir?
- 2.Öğrencilerin kadınların doğuma hazırlık eğitimlerine katılmama nedenleri hakkında görüşlerini nelerdir?
3. Doğumda Lamaze felsefesinin uygulanmasındaki engeller nelerdir?

2. Yöntem

Çalışmanın Tipi: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tiptedir.

Çalışmanın evreni ve örneklemi: Bu çalışma İstanbul ilinde yer alan iki özel üniversitenin ebelik bölümünde okuyan öğrencilerine uygulandı. Araştırma evrenini Temmuz-Ağustos tarihleri arasında 3. ve 4. sınıflarda ebelik okuyan toplam 198 kadın öğrenci oluşturdu. Araştırma örneklemin ise bu toplam 198 öğrenci arasından olasılıksız yöntemle seçilen 103 gönüllü öğrenci oluşturmuştur.

Veri toplama araçları: Veriler, literatür doğrultusunda hazırlanan ve öğrencilerin sosyodemografik özellikleri, doğal doğum, Lamaze felsefesi hakkında bilgileri ve kadınların doğuma hazırlık eğitimlerine katılmama nedenleri hakkında görüşlerini sorgulayan bir soru formu ile yüz yüze görüşme veya online toplanmıştır.

Etik Konular: İstanbul Medipol Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar kurulundan 25/07/2018 tarihinde etik kurul onayı alınmıştır (E.30233).

Verilerin değerlendirilmesi: Araştırmanın verileri SPSS 16 programında kullanılarak frekans, ortalama ve yüzdeler dağılım kullanılarak değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $21,95 \pm 1,1$ olup 4.sınıf (%74,8) ve 3.sınıf (%25,2) ebelik öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların (%76,7) orta gelir düzeyinde ve çoğunluğun bekar öğrencilerden (%92,2) oluşmaktadır. Grubun diğer özellikleri Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin Demografik Bilgileri

Çalışma Durumu	n	%
Çalışıyor	36	35
Çalışmıyor	67	65
Sınıf		
3	26	25,2
4	77	74,8
Aylık Gelir		
İyi	21	20,4
Orta	79	76,7
Kötü	3	2,9
Medeni Hal		
Evli	8	7,8
Bekar	95	92,2

Tablo 2: Ebelik Öğrencilerinin Doğal Doğum Hakkında Bilgileri

Doğal doğumun ülkemizdeki uygulanması	n	%
Uygulanmıyor	45	43,7
Kısmen Uygulanıyor	58	56,3
Doğal doğumun Tanımı		
Miadında gerçekleşen vajinal doğum	14	13,6
Müdahale olmadan gerçekleşen doğum	89	86,4

Ebelik öğrencilerine Doğal doğum hakkında bilgileri sorgulandığında çoğunluğun müdahale olmadan gerçekleşen doğum olduğunu (%86,4), ülkemizde kısmen uygulandığına inandıklarını söylemişlerdir (%86,4).

Tablo 3: Ebelik Öğrencilerinin Doğumda Lamaze Felsefesi Hakkındaki Bilgileri

Lamaze Felsefesi Doğum Korkusunu azaltır	N=103	%
Katılıyorum	81	76,6
Kararsızım	22	21,4
Lamaze Felsefesi Emzirme Başarısını artırır	n	%
Katılıyorum	83	80,6
Kararsızım	20	19,4
Eğitime Katılan Eşlerin Emzirmeye ilişkin Destekleri Daha İyidir		
Katılıyorum	83	80,6
Kararsızım	20	19,4
Müdahalesiz Vajinal Doğum Desteğini artırır.		
Katılıyorum	82	79,6
Kararsızım	20	19,4

Öğrencilerin (%81,0) Lamaze felsefesinin doğum korkusunun azalttığını, (%79,6) vajinal doğum desteğini artırdığını, Lamaze felsefesiyle emzirme başarısının (%80,6) ve eğitime katılan eşlerin emzirmeye ilişkin desteklerinin artacağını söylemişlerdir (%80,6). Ayrıca Lamaze Felsefesinin kadınların postpartum döneme uyumlarının daha kolay olduğunu (%80,6), eşlerin iletişimlerini olumlu yönde etkilediklerini belirtirken (%83,5), Lamaze felsefesinin doğum ağrısının algısına etkisi konusunda çoğunluk kararsız kalmıştır (%46,6).

Tablo 4: Öğrencilerin Kadınların Lamaze Felsefesiyle Doğuma Katılmama Nedenleri Hakkındaki Görüşleri

Lamaze Felsefesine ve Gereğine	n	%
İnanmama		
Katılıyorum	57	55,3
Kararsızım	36	35,0
Katılmıyorum	10	9,7
Eğitilmeye Düzenli Katılım İçin		
Zaman Ayıramama		
Katılıyorum	68	66,0
Kararsızım	27	26,2
Katılmıyorum	8	7,8
Ulaşım Sorunu Olması		
Katılıyorum	51	49,5
Kararsızım	38	36,9
Katılmıyorum	14	13,6

Öğrencilere kadınların Lamaze felsefesiyle doğuma katılmama nedenlerini sorguladığımızda kadınların Lamaze felsefesinin gereğine inanmadıklarını (%55,3), eğitimlerin gerekli zaman ayıramadıklarını (%66,0), ulaşım sorunlarının eğitim sınıflarına katılmayı etkilediklerini belirtmişlerdir (%49,5). Diğer nedenlerin çalışan çiftlerin doğuma hazırlık sınıflarına katılmasının zor olduğunu (%74,8), maddi durum yetersizliğinin (%62,1), çevrenin doğuma hazırlık sınıfları konusundaki görüşlerinin eğitime katılımı olumsuz etkilediğini söylemişlerdir (%68,0). Öğrenciler doğuma hazırlık eğitimine katılım konusunda eşlerin aynı fikirde olmaması da kadınların Lamaze felsefesiyle doğuma katılmalarını olumsuz etkilediği belirtirlerken (%64,1) olumsuz hava şartlarının eğitime katılımını etkilediği yönünde kararsız kalmışlardır (%45,6).

Tablo 5: Sağlık Personelinin Lamaze Felsefesinin Uygulamama Nedenleri Hakkındaki Görüşler

	n	%
Ebelerin doğumda aktif rol almaması		
Katılıyorum	87	84,5
Kararsızım	14	13,6
Katılmıyorum	2	1,9
Personel yetersizliği		
Katılıyorum	75	72,8
Kararsızım	24	23,3
Katılmıyorum	4	3,9
Lamaze felsefesinin lüks olarak görülmesi		
Katılıyorum	69	67,0
Kararsızım	26	25,2
Katılmıyorum	8	7,8

Sağlık personelinin Lamaze felsefesinin uygulamama nedenleri olarak da doğumlarda ebelerin aktif rol almamaları (%84,5), personel (%72,8) ve malzeme kısıtlılığı (%61,2), çalışanlar arasında Lamaze felsefesinin doğumda lüks olarak görülmesi (%67,0), hastanenin fiziksel yetersizliği (%80,6) gibi nedenler gördükleri ifade etmişlerdir. Öğrenciler Lamaze felsefesi eğitimi ve uygulama sertifikasını sadece sağlık personelinin alması gerektiğini belirtirken (%87,4) eğitimin lisans eğitim düzeyinde verilmesinin uygun olduğunu söylemişlerdir (%75,7). Ebelik lisans eğitimlerinde Lamaze felsefesi eğitiminin verilmediğini (%75,7) ve hepsinin bu eğitimi almak istedikleri görülmüştür (%100).

4. Tartışma

Kadının öz yeterliğini güçlendirmesi, otonomi kazanması, doğuma en iyi şekilde hazırlanması, desteklenmesi ve doğumda doğru kararlar alması doğumla ilgili eğitimlerle sağlanmaktadır. Bu konuda en büyük sorumluluk doğumun her anında gebelerin yanında olması gereken ebelerin sorumluluğundadır. Dünyada son yıllarda önem kazanan doğuma hazırlık sınıflarıyla bu boşluk tamamlanırken doğuma hazırlık sınıflarının eğitimleri ebe/hemşirelerle gerçekleşmektedir. Ebeler doğuma hazırlık sınıflarında bireyleri ebeveynliğe hazırlarken anne adaylarının olumlu doğum deneyimi yaşamalarına yardımcı olmaktadır (1). Gebelerin doğum algısı ve doğuma uyum sürecini değerlendirmek amacıyla Lamaze felsefesine dayalı doğuma hazırlık eğitimiyle yapılan bir çalışmada, eğitime katılan gebelerin katılmayan gruba göre doğuma uyum süreçlerinin daha olumlu olduğu görülmüştür (16). Ayrıca ebeler tarafından yönetilen doğumların sonuçları hekimlere göre; anne adaylarının verilen bakımdan daha memnun kaldıklarını, müdahalelerin daha az, vajinal doğumların ise daha fazla olduğu tespit edilmiştir (18). Ebeler bilgilendirme sağlayarak doğum korkusunun azaltılmasını ve

kadının olumlu duygu hissetmesini sağlayarak doğum sürecini olumlu yönlendirebilir (19). Doğum öncesi verilen eğitimin anne adayının memnuniyet etkisi belirlemek amacıyla yarı deneysel nitelikte gerçekleştirilen çalışmada, eğitim öncesi ve eğitim sonrası bilgi düzeyleri anlamlı derecede yüksek bulunurken gebelerin %68'i bu eğitimden çok memnun olduklarını belirtmişlerdir (20).

Ebelik öğrencilerin doğal doğum ve Lamaze felsefesinin benimsenmesi öğrencilik yıllarında kazandırılmaktadır. Karabulut ve Yavuz 'un (21) ebelik bölümü öğrencileriyle yaptığı çalışmada öğrencilerin %69,7'si doğum öncesi hazırlık sınıflarının doğal doğum yapmak için gerekli olduğunu belirtmiş, %90,8'i doğal doğumla ilgili bilgi almak istemişlerdir. Bizim çalışmamızda da öğrencilerin tamamı doğal doğum ve Lamaze felsefesi hakkında eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir. Olgaç ve Karaçam'ın (4) Doğum ve Kadın Hastalıkları alanında çalışan sağlık profesyonellerinin Anne-Dostu Doğum uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik çalışmasında, doğal doğumun uygulanabilmesi için anne adaylarının eğitilmesi gerektiğini (%97,9), doğal doğumun ülkemizde uygulanmasına yönelik sorulara %79'u uygulanmıyor ifadesini kullanırken bizim çalışmamızda, ebelik öğrencileri ülkemizde doğal doğumun kısmen (%56,3) uygulandığını belirtmişlerdir. Ülkemizdeki sezaryen oranlarının yüksek olması da öğrencilerin bu görüşlerini doğrulanmaktadır. Ebelik öğrencilerinin büyük bir bölümü (%86,4) doğal doğumun 'müdahale olmadan gerçekleşen doğum' olarak tanımlamışlardır. Bu durum literatürde geçen tanımla benzerlik göstermekte, öğrencilere verilen eğitimle bağdaşmış olumlu bir durumdur.

Kafkas Üniversitesi Sağlık bilimlerinde ebelik öğrencileriyle, doğal doğum hakkında yapılan çalışmada, öğrencilerin çoğunluğu (%61,2) doğumda ve doğum öncesi hazırlık eğitiminde sadece ebelerin görev alması gerektiğini (%61,2) ve doğum öncesi eğitimin kadının doğum tercihini etkilediğini (%100) söylemişlerdir (21). Amanak ve Balkaya'nın (3) çalışmasında ise, öğrenciler %31,4'ü doğum öncesi hazırlık eğitimlerinde sadece ebelerin rol alması gerektiğini belirtmiş, %57,7'si doğumda hazırlık eğitiminin önemli olduğunu söylemişlerdir. Yapılan farklı bir çalışmada (22), 250 sağlık profesyoneline doğal doğum hakkındaki bilgileri sorulmuş çoğunluk doğumda ebelerin aktif rol almasının doğal doğumu yaygınlaştıracığını, ayrıca anne adaylarına doğum öncesi eğitim verilmesiyle kadınların doğumda aktif katılımını sağladığını öne sürmüşlerdir. Çalışmamızda ebelik öğrencileri, Lamaze Felsefesinin uygulanmamasının nedenleri olarak doğumda ebeinin aktif rol almadığından (%84,5) dolayı Lamaze felsefesinin ülkemizde uygulanmadığını söylemişlerdir.

Bu sonuçlardan öğrencilerin doğal doğum uygulamasında doğum öncesi hazırlık sınıflarının önemini bildikleri ve bu alanlarda ebelerin çalışmasının gerekli gördükleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bizim çalışmamızda öğrencilerin Lamaze felsefesinin uygulanmasındaki engeller olarak sağlık çalışanları tarafından lüks olarak görülmesi (%67,0) ve sağlık personelinin yetersizliğinden kaynaklı (%72,8) olduğunu söylemişlerdir. Olgaç ve Karaçam'ın (4) çalışmasında da sağlık çalışanlarının doğal doğumla ilgili yaşanan problemler arasında personel yetersizliği ve fiziki şartların olumsuz olması gibi görüşler söylemişlerdir. Çalışmamızdaki ebelik öğrencileri ise doğal doğum ve Lamaze felsefesiyle doğumların gerçekleşmeme sebepleri olarak, çalışan çiftlerin katılımının zor ve zamanlarının olmaması, yine ebeveyn adayları tarafından eğitimin gereksiz olarak bulunulması ve maddi yetersizlikler gibi nedenlerden ötürü ülkemizde Lamaze felsefesiyle doğuma hazırlık sınıflarına katılımı olumsuz etkilediğini söylemişlerdir. Buna karşın, ülkemizde yapılan doğuma hazırlık sınıflarının devlet hastaneleri bünyesinde ücretsiz olduğu göz önüne alındığında öğrencilerin bu düşüncelerinin aslında hazırlık sınıflarına katılımda bir engel olmadığı dolayısıyla eğitimlerinde bu görüşlere yer verilmesi gerektiği söylenebilir. Bununla birlikte Lamaze felsefesinin doğum ağrılarını azalttığı konusunda kararsızlık yaşamışlar bu kararsızlıklarına paralel olarak eğitimlerinde Lamaze felsefesiyle gerçekleşen doğumlar hakkındaki bilgilerinin yetersizliğinden olduğu düşünülmektedir.

Literatürde doğal doğumun, öğrenciler ve sağlık çalışanları tarafından duyulduğu, doğal doğumun uygulanmasında anne adaylarının eğitilmesinin doğum tercihlerini etkileyerek sezaryen oranlarını düşürebileceğini, Lamaze felsefesinin uygulanabilmesi için doğumda ve doğuma hazırlık sınıflarında ebelerin aktif rol alması, hastane fiziki şartların sağlanması gerektiği belirtilmektedir. Bizim çalışmamızda literatürle benzerlik göstermiştir.

5. Sonuç

Sonuç olarak ebelik öğrencileri doğal doğum, doğum algısı ve doğum sürecini olumlu etkilemektedir. Lamaze felsefesi hakkında bilgileri de ileriki meslek hayatlarında anne adaylarının doğum deneyimlerini olumlu yaşamalarında aynı zamanda doğal doğumu teşvik ederek sezaryen oranlarını azaltmasında son derece önemlidir. Sezaryen oranlarını artıran en önemli faktörün doğum algısı ve doğum ağrı korkusunu olduğunu bilinmektedir. Bu süreçle başa çıkabilmek ancak doğru eğitimle mümkün olabilir. Bu bağlamda ebelik öğrencilerinin eğitimlerinde Lamaze felsefesinin önemi ortaya çıkmakta öğrencilerin müfredat programlarına doğal doğum ve planlı Lamaze felsefesi eğitimlerinin tüm eğitim sürecine yayılması önemlidir.

Etik Kurul Onayı: İstanbul Medipol Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar kurulundan 25/07/2018 tarihinde etik kurul onayı alınmıştır (E.30233).

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek: Çalışma için finansal destek alınmamıştır.

KAYNAKLAR

Humenick SS.(2004) Maternity & Womesn's Health Care.In: Childbirth and Perinatal Education.Eds: Lowdermilk DL, Perry SE, 2004; 8: 448-467

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2017 Haber Bülteni

Amanak K,Balkaya N.Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Doğal Doğuma Yönelik Bilgi ve Düşünceleri Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2013; 2(2): 169-92

Olgaç Z, Karaçam Z.Doğum ve Kadın Hastalıkları alanında Çalışan Hemşire,Ebe ve Hekimlerin anne- dostu doğum uygulamalarına ilişkin görüşleri.Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi. 2017 ; 25(3) :153-65

Arslan H, Karahan N,Çam Ç.Ebeliğin Doğası ve Doğum Şekli Üzerine Etkisi.Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 2008; 1(2): 54-59

Nerum H. Maternal request for cesarean section due to fear of childbirth: Can it be hanged through crisis-oriented counseling. Birth 2006; 33 (3): 221-228

Gözükara F, Eroğlu K. İlk Doğumunu Yapmış Kadınların (Primipar) Doğum Şekline Yönelik Tercihlerini Etkileyen Faktörler. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi.2008; 32–46

Barut S, Uçar T. Gebelerde doğum öz yeterlilik algısının doğum korkusu ile ilişkisi. Mersin Univ Sağlık Bilim Dergisi. 2018; 11(2) : 107-115

Şahin Hotun N. Seksio - Sezaryen: Yaygınlığı Ve Sonuçları. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi 2009; 2(3): 93-98

Knape N, et al. The Association between attendance of Midwives and workload of midwives with the mode of birth:Secondary analyses in the German Healthcare system.BMC Pregnancy and Childbirth.2009; 14: 300

Demirgöz B, M, Yılmaz D, S,Beji K, N. Kadınların Sezaryen Doğum Tercihleri. Florence Nigtingale Hemşirelik Dergisi 2013; 21 (2): 139-146

Üstüngöz A,Güngör S.Anteanal eğitimin dünü ve bugünü: Kadayıfçı o(ED) Lamaze Yöntemi ile Doğuma Hazırlık ve Doğum.Nobel Tıp Kitabevleri, Türkiye, p:7-20.

Lamaze Childbirth Educator Study Guide 2010.(Erişim Adresi: <https://www.scienceandsensibility.org/blog/lamaze-childbirth-educator-program-study-guide-2011-edition>,Erişim Tarihi: 21.08.2018)

'Education for Pregnancy Birth &Beyond' .(Erişim Adresi: <https://elearn.lamaze.org/> (Erişim tarihi: 20.08.2018)

Hotelling B.A, Teaching Normal Birth,Normally.The Journal of Perinatal Education.2009; 18 (1): 51-55

Çoşar F, Demirci N. Lamaze felsefesine dayalı doğuma hazırlık eğitiminin doğum algısı ve doğuma uyum sürecine etkisi S.D.Ü Sağlık Enstitüsü Dergisi 2012 ; 3(1) : 18-30

Bingham D. Lamaze Certified Childbirth Educators: Drawing Strength From Our Past to Build the Future The Journal of Perinatal Education 2010; 19(3): 8–10

Başgöl Ş, Beji Kızılkaya N.Doğum Eyleminin Birinci Evresinde Sık Yapılan Uygulamalar ve Kanıta Dayalı Yaklaşım Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi.2015 ; 5(2): 32-39

Karaçam Z, Akyüz Ö, E. Doğum Eyleminde Verilen Destekleyici Bakım ve Ebe / Hemşirenin Rolü İ.U.F.N. Hemşirelik Dergisi. 2011 ;19 (1) : 45-53

Altınparmak S, Çoşkun M, A. Doğum Öncesi Verilen Eğitimin Gebenin Bigi Düzeyi ile Memnuniyet Durumuna Etkisi. Journal of Human Sciences. 2016; 13(2) : 2610-2624

Karabulutlu Ö, Yavuz C. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Doğal Doğuma Yönelik Bilgi ve Düşünceleri Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2018 ; 8(1) : 7-14